

Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur.

476. meddelelse. 21. februar 1952.

A. Forsøgsresultater.

Forsøg med rugsorter 1946-51.

På statens forsøgsstationer ved Aakirkeby, Lyngby, Aarslev, Askov, Borris, Tylstrup, Studsgaard, Lundgaard, St. Jyndeved og Fossevangen er forsøgene med de sorter, der er omtalt i 434. meddelelse, fortsat. Efter høst 1949 blev Mariarug, der viste sig at være meget blødstræet, udskudt, og fra 1950 er indgået Øtofterug, Elite I og Petkus, Zuchtgartengemisch. Ved Aakirkeby er forsøgene kun gennemført i 1950—1951, og fra Fossevangen foreligger der ikke resultater for 1951.

De sorter, der ikke har deltaget i hele forsøgsperioden, er omregnet i forhold til gennemsnittet af de 5 sorter, som har været med i 6 års forsøg, og forholdstallene er ligeledes beregnet i forhold til dette gennemsnit. Ved opgørelsen er forsøgene delt i to ydeklasser, gruppe I med et gennemsnitsudbytte på ca. 40 hkg kærne og gruppe II med ca. 25 hkg kærne pr. ha. Forsøgsstedernes fordeling i de to grupper fremgår af bilaget side 4.

I nedenstående opstilling er sorterne anført i rækkefølge efter kærneudbytte i gruppe I.

Sort	Gruppe I lerjord — god sandjord			Gruppe II let sandjord			Højmose		
	antal forsøg	hkg kærne pr. ha	forholds- tal	antal forsøg	hkg kærne pr. ha	forholds- tal	antal forsøg	hkg kærne pr. ha	forholds- tal
1946—51									
Borris Perlerug	32	42.2	104	18	27.6	103	5	21.2	107
Petkusrug	32	40.6	100	18	27.5	102	5	19.6	99
Svaløf Stålrug	32	40.5	100	18	26.2	98	5	19.5	98
Trifoliumrug	32	40.4	100	18	26.5	99	—	—	—
Svaløf Kongsrug II	32	39.2	97	18	26.5	99	5	19.1	96
1946—49									
Mariarug	20	40.9	101	12	26.0	97	4	18.5	93
1947—51									
Haastruprug	27	40.2	99	15	26.6	99	—	—	—
1950—51									
Øtofterug, Elite I	12	41.2	102	6	27.1	101	—	—	—
Petkusrug, Zucht- gartengemisch	12	39.2	98	6	28.1	105	—	—	—

Af de sorter, der har været med i alle 6 år, står Borris Perlerug højest i begge grupper samt på højmose med henholdsvis 42.2, 27.6 og 21.2 hkg kærne, i gruppe II er den nær efterfulgt af Petkusrug. Svaløf Stålrug ligger på tredjepladsen i gruppe I, men er lavestydende på den lette jord. Trifoliumrug har givet omtrent samme kærneudbytte som Stålrug i gruppe I, og ligger som nr. 3 i gruppe II sammen med Svaløf Kongsrug II, der i gruppe I og på højmose har givet lavest udbytte.

For de her nævnte sorter er det muligt at foretage en opgørelse i to treårsperioder. Denne giver følgende resultat:

Gens. 5 sorter = 100	Forholdstal for kærneudbytte			
	gruppe I		gruppe II	
	lerjord	— god sandjord	let sandjord	
	1946-48	1949-51	1946-48	1949-51
Borris Perlerug	105	103	104	102
Petkusrug	100	100	100	104
Svaløf Stålrug	99	100	99	96
Trifoliumrug	100	99	98	100
Svaløf Kongsrug II	95	98	99	98

De øvrige sorter, der kun har været med i et kortere åremål, har — med undtagelse af Petkus, Zuchtgartengemisch i gruppe II — givet lavere kærneudbytte end Perlerug.

Halmudbytte, kærnekvalitet, m.v.

Sort	Gruppe I lerjord — god sand- jord	Gruppe II let sandjord	Højmose	Stråklængde cm	Løjtel- bøjelighed ¹⁾	g pr. liter	mg pr. korn
Borris Perlerug	62.1	38.6	45.0	134	2.9	722	31
Petkusrug	62.1	38.7	44.8	131	2.5	729	32
Svaløf Stålrug	61.7	38.4	49.1	129	2.6	724	27
Trifoliumrug	64.1	39.9	—	137	3.2	727	30
Svaløf Kongsrug II	59.1	36.9	47.0	124	2.2	716	28
Mariarug	59.4	36.9	44.3	132	5.8	710	30
Haastruprug	62.0	39.0	—	132	3.6	720	28
Otofterug, Elite I	63.5	38.5	—	135	3.6	720	30
Petkusrug, Zuchtgarten- gemisch	60.7	38.6	—	131	2.6	729	33

¹⁾ 0 = helt stående; 10 = helt liggende.

Borris Perlerug (Petkusrug × Kongsrug II), der har været med i alle forsøg, står højest i begge grupper og ligeledes højest på højmose. Halmudbyttet er ret højt, strået langt og ret stivt. Kærnekvaliteten er god.

Petkusrug, som tidligere gik under navnet Kortstrået Petkusrug, har givet 1.6 hkg kærne pr. ha mindre end Perlerug i gruppe I og på højmose. På den lette jord står de to sorter omtrent lige

i kærneudbytte og har på agerjord givet samme udbytte af halm. Strållængden er middel, noget uens, men sorten står lidt bedre op end Perlerug. Zuchtgartengemisch, forædlerens rendyrkning, der ikke er i handelen, og kun prøvet i 2 års forsøg, ligger i gruppe I 0.8 hkg kærne pr. ha under original stamsæd. Det er navnlig forsøget ved Tylstrup 1951, der — på grund af stærkt angreb af sneskimmel — trækker ned. I gruppe II har Zuchtgartengemisch været højestydende. Strållængde, lejetilbøjelighed, rumvægt og kærnestørrelse er som for original stamsæd.

Svaløf Stålrug (udvalgt af Stjernerug) ligger 1.7 hkg under Perlerug i gruppe I og henholdsvis 1.4 og 1.7 hkg under i gruppe II og på højmore. Strået er knapt middellangt og ret stivt. Rumvægten godt middel, kærnerne ret små.

Trifoliumrug, (familieudvalg af normalstrået Petkusrug), der ikke er prøvet på højmore, ligger i kærneudbytte under Perlerug og Petkusrug i begge grupper. Den har givet højest halmudbytte, strået er meget langt og blødt. Kærnekvaliteten er god.

Svaløf Kongsrug II (udvalgt af Stålrug) har givet lavest kærneudbytte i ydeklasse I samt på højmore og ca. 1.0 hkg kærne mindre end Perlerug og Petkusrug i ydeklasse II. Sorten har givet mindst halm på agerjord. Kongsrug II er den korteste og mest stråstive af samtlige prøvede sorter. Rumvægten er under middel og kærnen knapt middelstor.

Mariarug, der kun er afprøvet i 4 års forsøg, har klaret sig ret godt i ydeklasse I, men er lavest ydende på den lette jord. Sorten er alt for blødstrået, hvorfor den i 1949 udgik af forsøgene. Rumvægten er lav og kærnen middelstor.

Haastruprug (Bretagne × forskellige sorter) har 5 års resultater. Kærneudbyttet er i ydeklasse I og II henholdsvis 2 og 1 hkg mindre end for Perlerug. Haastruprug er halmrig og blødstrået. Rumvægt og kærnestørrelse knap middel.

Øtofterug, Elite I (Petkusrug × Kongsrug II) har kun deltaget i forsøgene 1950—51. Den har en god placering i gruppe I, lige efter Perlerug, men har ikke kunnet holde stillingen på den lette jord. Sorten er halmrig og blødstrået. Rumvægt og kærnestørrelse omkring middel.

Perlerug har været højestydende på den gode jord. Perlerug og Petkusrug står lige på let sandjord. Kongsrug II har givet lavt kærneudbytte og mindst halm, men er den mest stråstive af de prøvede sorter.

Sort og år	Antal år	Gruppe I: lerjord — god sandjord							Gruppe II: let sandjord				1946—50 Højmose
		genn.- snit	Lyngby	Aarslev	Askov	Borris	Tyl- strup	Aakir- keby ¹⁾	genn.- snit	Jynde- vad	Lund- gaard	Studs- gaard	
1946—51:		hkg kærne pr. ha											
Borris Perlerug	6	42.2	40.6	45.8	40.4	45.2	40.0	38.9	27.6	26.7	31.4	24.7	21.2
Petkusrug	6	40.6	39.4	44.7	39.4	42.9	38.4	35.7	27.5	26.5	31.4	24.5	19.6
Svaløf Stålrug	6	40.5	40.3	45.4	38.8	42.6	36.6	37.0	26.2	25.1	30.1	23.3	19.5
Trifoliumrug	6	40.4	40.1	44.4	38.8	43.3	37.0	36.0	26.5	25.8	30.5	23.3	—
Svaløf Kongsrug II	6	39.2	38.5	43.0	38.6	40.8	35.9	36.7	26.5	25.1	30.8	23.5	19.1
1946—49:													
Mariarug	4	40.9	38.9	44.2	39.5	43.7	39.2	—	26.0	25.3	29.5	23.3	18.5
1947—51:													
Haastruprug	5	40.2	39.1	43.2	37.7	43.0	38.5	39.2	26.6	25.1	30.4	24.3	—
1950—51:													
Øtofterug, Elite I	2	41.2	40.8	47.0	36.3	43.7	39.2	38.0	27.1	26.5	29.5	24.9	—
Petkus, Zuchtgartengemisch .	2	39.8	39.0	45.1	40.0	43.5	32.4	35.1	28.1	26.5	33.0	24.7	—
1946—51:		Forholdstal											
Borris Perlerug	6	104	102	103	103	105	106	106	103	103	102	104	107
Petkusrug	6	100	99	100	101	100	102	97	102	103	102	103	99
Svaløf Stålrug	6	100	101	102	99	99	97	100	98	97	98	98	98
Trifoliumrug	6	100	101	99	99	101	98	98	99	100	99	98	—
Svaløf Kongsrug II	6	97	97	96	98	95	96	100	99	97	100	98	96
1946—49:													
Mariarug	4	101	98	99	101	102	104	—	97	98	96	98	93
1947—51:													
Haastruprug	5	99	98	97	96	100	102	106	99	97	99	102	—
1950—51:													
Øtofterug, Elite I	2	102	103	105	93	102	104	103	101	103	96	104	—
Petkus, Zuchtgartengemisch .	2	98	98	101	102	101	86	95	105	103	107	104	—

¹⁾ Kun med i 1950—51.